

zda-li byla na omylu co do možnosti upuštění od trestního oznámení již učiněného a zda-li byl omyl ten omluvitelným či neomluvitelným, jest pro tento spor lhostejno. Zde stačí, že žalovaná učinila svůj jednostranný závazek (§§ 915, 1347 a 1357 obč. zák.), závislým na dosažení určitého konečného cíle jako na podmínce (§ 901 obč. zák.). Protože však trestní oznámení bylo podle zjištění nižších soudů učiněno na manžela žalované již dne 20. června 1924, tedy před obojím prohlášením — což poškozená firma dobře věděla — a protože trestní oznámení pro veřejnoprávní delikt ani poškozenou firmou zpět vzato býti nemohlo, šlo o odkládací podmínku n e m o ž n o u, která činí celou smlouvu podle §§ 897, 898 a 698 obč. zák. neplatnou. Ale i kdyby žalující firma byla se domnívala, že první prohlášení spolužalované bylo bezvýjimečným, kdežto spolužalovaná je vázala podmínkou upuštění od trestního stíhání, byla by přijala žalující firma prohlášení spolužalované za jiných předpokladů než tato učinila, byl by tu vzájemný nesouhlas vůle a nepřišla by rovněž platná smlouva k místu (§ 869 obč. zák.). Nemůže tedy úmluva, o níž žalobkyně žalobu opřela, býti podkladem pro odsouzení žalované.

Čís. 5950.

Předpisu §u 2 písm. e) zákona ze dne 31. ledna 1922, čís. 40 sb. z. a n. nelze použítí na zápis do seznamu kandidátů advokacie. Provozování zástupčí agendy právní srovnává se s povahou a výkonem advokacie. »Důvěryhodnost« jest míněna vzhledem k obecenstvu, nikoliv k advokátnímu stavu.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1926, R II 95/26.)

Žádost Dra. Františka J-a, rady vrchního zemského soudu v. v. a obhájce ve věcech trestních o zápis do seznamu kandidátů advokacie, výbor moravské advokátní komory zamítl. Vrchní zemský soud vyhověl odvolání žadatelově potud, že nevyhověl toho času žádosti.

Nejvyšší soud povolil zápis do seznamu kandidátů advokacie.

Důvody:

§ 30 adv. řádu nevyžaduje k zápisu do seznamu kandidátů advokacie jiných podmínek, než splnění náležitostí vyžadovaných ke vstoupení do praxe soudní. Dlužno tedy sáhnouti až k předpisům o přípuštění do soudní praxe, o němž jedná kromě § 16 a 17 zák. o soud. org., jež podmínky jeho nestanoví, zejména § 4 odstavec třetí téhož zákona, jenž však odkazuje na platné předpisy. Sem patří cis. nař. ze dne 10. října 1854, čís. 262 ř. z. § 1, jež vyžaduje k přijetí právního praktikanta k soudu absolvování právních a státovědeckých studií a složení předepsaných theoretických zkoušek. Nyní na místo toho nastoupil § 6 prvý odstavec zákona ze dne 31. ledna 1922, čís. 40 sb. z. a n., jenž v podstatě stanoví totéž. Ovšem jest dále otázkou, zda i přijetí právního prak-

tikanta do soudní praxe jest ustanovením jeho u soudu ve smyslu nadpisu první hlavy soudní instrukce z roku 1853 a zda tedy ve smyslu §u 19 čís. 2 zák. o soud. org. platí i pro ně předpisy §u 1 až 5 soud. instr. Dlužno tu sice poukázati na to, že § 4 poslední odstavec zák. o soud. org. staví vedle sebe přijetí do soudní praxe a ustanovení za auskultanta, že tedy obé se liší a že dále přijetí do soudní praxe není přijetím do státní služby, o němž mluví § 1 soud. instr. Praxe justiční správy splnění těchto podmínek §u 1—5 soud. instr. nevyžaduje, pokud se týče výkazu jich nepožaduje. Ostatně o skutkovou povahu těchto ustanovení, zejména §u 2 instr. dle stavu věci ani nejde. Výbor komory nebyl s to opřítí své rozhodnutí o nějaké zákonné ustanovení, vrchní zemský soud pak opřel je o předpis §u 2 písm. e) zákona ze dne 31. ledna 1922, čís. 40 sb. z. a n., který se však týče jen dosažení advokacie, tudíž zápisu do seznamu advokátů a nemůže, jak níže podrobněji bude doličeno, rozšiřován býti na zápis do seznamu kandidátů advokacie. Je tu však § 15 disc. stát. pro advokáty a kandidáty advokacie, kde stanovena zvláštní překážka zápisu do seznamu kandidátů, totiž důvěry nehodnost, avšak jen ohledně těch, na něž se vztahuje § 14 téhož statutu, t. j. těch, kdo následkem disciplinárního nálezu byli škrtnuti ze seznamu. Zda-li také při kandidátech, na něž tento předpoklad nedopadá, zejména tedy při těch, kteří poprvé žádají za zápis, zkoušeti jest důvěryhodnost, netřeba zde rozhodovati, neboť i když se k otázce přisvědčí a důvěryhodnost Dra. Františka J-a se zkoumá, nelze shledati podstatné příčiny, proč by byl důvěry nehoden. Uvádějí se tři: Předně, že Dr. František J. vyvínoval zástupčí činnost, k níž nebyl oprávněn, vedl agendy, jichž zastupování z povolání jest vyhrazeno advokátům a že následkem toho se stal důvěry nehodným vůči členům advokátního stavu samého. Především dlužno podotknouti, že užívá-li zde vrchní zemský soud předpisu §u 2 písm. e) zákona ze dne 31. ledna 1922, čís. 40 sb. z. a n., dle něhož nemůže advokacie dosáhnouti, kdo provozuje zaměstnání, které se nesrovnává s povahou a vykonáváním advokacie, nebo kdo svým jednáním stal se důvěry nehodným, a jež vrchní zemský soud rozšiřuje i na dosažení postavení kandidátů advokacie, nelze to schvalovati, neboť co předepsáno pro dosažení advokacie, nelze ani rozšiřujícím výkladem ani obdobou vztáhnouti i na dosažení kandidatury advokacie, sice by se došlo k tomu důsledku, že by i všechny ostatní podmínky advokacie mohly kladeny býti také pro dosažení kandidatury, což je výsledek nemožný, ježto by tak oba ústavy splynuly v jeden. Zákon zvláště předpisuje podmínky jak pro dosažení jednoho tak druhého a nelze je směšovati. Co se zvláště týče zaměstnání, které se nesrovnává s povahou a výkonem advokacie, zákon myslí zcela patrně zaměstnání jiná, než provozování zástupčí agendy právní, tedy na př. živnost hostinskou (srov. § 20. písm. e) adv. ř.), neboť provozování zástupčí agendy právní nemůže se srovnávati s povahou a vykonáváním advokacie, ježto advokacie právě v provozování agendy té záleží. To by byl tedy chybný kruh. Co se však týče důvěryhodnosti § 2 písm. e) cit. zák., jehož jak řečeno, tu vůbec užití nelze, nemá na mysli zajisté důvěryhodnost vůči advokátnímu stavu, jak si to vrchní zemský soud vykládá, nýbrž důvěryhodnost vůči obecnstvu, toto aby mohlo v řád-

nost, svědomitost a poctivost jeho spoléhati, neboť zda-li bude šetřiti ohledů vůči soudruhům v povolání, zachovávatí mravní a právní povinnosti stavovské na př. neprovozovati nekalou soutěž, to se může ukázati teprv potom, až do stavu přijat bude, neboť do té může to býti jen pouhá domněnka. A dopustí-li se po přijetí do stavu něčeho proti němu, jsou na to disciplinární tresty (§ 2 disc. stat.), jež se mohou stupňovati až ve výmaz z listiny (§ 12 písm. d) téhož stat.) a to vše platí i o kandidátu advokacie (§ 4 téhož stat.). Zbývá tedy jen důvěry nehodnost vůči obecenstvu, a to právě leda jen po rozumu §u 15 disc. stat. Ale to, že Dr. František J. provozoval zástupčí agendu právní neoprávněně, nečiní ho ještě nehodným důvěry obecenstva. Neboť na otázku »proč« a »jak« nelze najíti odpověď. Provozoval sice neoprávněnou soutěž advokátům, ale že by to samo o sobě musilo míti za následek, že se v něm klienti sklamou, není tím naprosto ještě dokázáno. Tím již také vyvrácen je sám sebou i druhý důvod, že Dr. František J. vstoupil s Drem. Albertem M-em do společné kancelářské režie a že se budou ve svých kancelářích, z nichž je každá samostatná, vzájemně zastupovati. Když totiž je Dr. František J. obhájcem v trestních věcech, musí míti kancelář a proč by nemohli s Drem. Albertem M-em, jenž má advokátní kancelář, míti společnou režii? To je přece jen otázka obchodní, není tu ještě ničeho proti cti a vážnosti stavu nebo povinností povolání. A proč by se nemohli také v těchto svých kancelářích vzájemně zastupovati, rozumí se, pokud každý je ve své kanceláři chefem, tož vyhrazujíc právě poměr Dra. Františka J-a jako koncipienta Dra. Alberta M-a v civilních věcech, jež jsou z kanceláře Dra. J-a vyloučeny, ježto ty není on oprávněn samostatně zastupovati, nýbrž může tu býti jen ve službách Dra. M-a. Poměr je arci poněkud složitějším, ale není ještě příčiny k podezření, že zápisem Dra. J. za koncipienta Dra. M-a má býti kryta nějaká neoprávněná činnost Dra. J-a. Jaká? Právě když bude koncipientem, nebude pracovat civilní věci na vlastní pěst (pokoutně), nýbrž na účet Dra. M-a, ovšem s participací dle úmluvy. Vždyť přece Dr. J. nebude ani oprávněn civilní podání signovat, to právě bude moci jen Dr. M., a vše půjde v tomto oboru proto na jeho zodpovědnost. Nelze nahlédnouti, kde jest v jejich vyličené úmluvě něco nedovoleného. Úmysly jich musí býti pokládány za loyální, dokud se jim nedokáže opak. A pouhé mlhavé domněnky (»nějaká neoprávněná činnost«) nemohou býti základem rozhodnutí, nýbrž jen dokázaná fakta, neboť kam by to spravedlnost dospěla. Dlužno tedy vyčkati, až se tato posud vůbec neurčitelná nějaká neoprávněná činnost objeví, a pak podle povahy její proti ní zakročiti. Docela lhostejno je, zde Dr. J. chce nebo nechce státi se jednou samostatným advokátem a co o tom prohlašuje. Třetí důvod konečně, že Dr. J. jako obhájce v porotní věci zavolal si svědka do své kanceláře a dotazoval se ho, co mu je o věci známo, při čemž ho upozorňoval, že má udati ve všem pravdu, není již proto ničím, že Dr. J. byl v té příčině disciplinárním soudem ze zodpovědnosti propuštěn, ježto soud ten upustil od zavedení kárného řízení proti němu. Docela nepřipadné je však, klade-li se důraz na to, že Dr. J. napomenuv svědka k udání pouhé pravdy, osoboval si nepřístojným způsobem úkol příslušející jen činnému soudci, neboť tímto napomenutím právě

naopak nepřístojnost, že svědka soukromě vyslýchal, omezil na nejmenší míru. Nebezpečnějším by to bylo bývalo, kdyby byl napomenutí toho svědkovi neudělil. Vůbec se ta věc týká Dra. J-a jen jako obhájce, a mohl-li přes to ponechán býti v úřadě obhájce, proč by nemohl býti učiněn koncipientem v civilních věcech, jichž se to netýkalo?

Čís. 5951.

Výživného nelze se ani sporem domáhati na nemanželském otci, jenž nemá majetku a jest k výdělků zcela neschopen.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1926, Rv II 33/26).

Žaloba nemanželského dítěte proti otci o výživné byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolatel napadá dovolacím důvodem §u 503 čís. 4 c. ř. s. výrok odvolacího soudu, jímž byla zamítnuta žaloba o placení výživného. Vytýká, že odvolací soud neprávem se dovolává ustanovení §u 16 první dílčí novely k občanskému zákoníku a neprávem vychází z názoru, že nemajetný a k výdělků neschopný nemanželský otec nemůže býti odsouzen k placení výživného. Míní, že ono ustanovení platí jen pro soudce nesporného, že proto měl býti zjištěn stav majetku matky žalovaného, jeho úvěr a příbuzenské styky. Leč dovolateli nelze přisvědčiti. Neúplnosti řízení pro nevyšetření majetkových poměrů matky žalovaného, jeho příbuzenských poměrů a jeho úvěru tu není, ježto se žalobce v první stolici neodvolával na ony okolnosti, jež jsou proto nedovolenými novotami. Ostatně žalobce ani nyní neopodstatňuje, že by poměry matky žalovaného, jeho příbuzenské styky a úvěr umožňovaly mu placení výživného. Nemanželské dítě má dle §u 166 obč. zák. nárok, aby mu nemanželský otec poskytoval výživu, přiměřenou jeho majetku. Majetkem ovšem nerozumí se jenom hmotný majetek nemanželského otce, nýbrž i jeho mohoucnost a majetková schopnost platební vůbec, kterou sluší posouditi dle okolností případu. Padá tu na váhu tedy výdělková schopnost. Byl-li žalovaný, který ostatně dle doručovacího lístku již zemřel, pro nemoc neschopen opatřit si příjem, byl-li odkázán na výživu u matky, a není-li zjištěno a ani tvrzeno, že jeho vyživovací nároky vůči matce byly toho rozsahu, že by mu i placení výživného umožňovaly, byla žaloba o placení výživného právem zamítnuta. Zásada, vyslovená v §u 16 první dílčí novely jest toliko odrazem zásady §u 166 obč. zák., ježto nemůže-li nemanželský otec platiti výživné, nemá nesporný soudce důvodu, by mu je ukládal.